ประสบการณ์จากการเจริญภาวนา

ตอบปัญหาธรรมปฏิบัติเบื้องต้น

โดย **พระราชญาณวิสิฐ (วิ.)**

เจ้าอาวาสวัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม อ.ดำเนินสะดวก จ.ราชบุรี

ได้ธรรมกายเพียง ๒-๓ วัน แล้วมองอะไรไม่เห็นอีกเลย -๒-

เห็นรูปพระทรงเครื่อง จะถือเป็นนิมิตได้หรือไม่ -๔-

กำหนดจุดกึ่งกลางดวงแก้ว แล้วเห็นเป็นจุดสีดำ หรือสีขาวขอบดำ -๑๐-

อธิษฐานถ้ามีบารมีพอ

ขอให้เห็นดวงแก้ว มิฉะนั้นจะขอหยุดปฏิบัติ ถูกหรือผิด -๑๕-

จัดพิมพ์เป็นธรรมทาน โดย **"มงคลธรรม"**

เพื่อเผยแผ่ธรรมปฏิบัติตามแนวสติปัฏฐานสี่ ที่หลวงพ่อวัดปากน้ำได้สั่งสอนและถ่ายทอดไว้

ให้กว้างขวางออกไป

www.mongkoldhamma.org

ได้ธรรมกายเพียง ๒-๓ วัน แล้วมองอะไรไม่เห็นอีกเลย

ถาม: กระผมได้ภาวนาตามแบบที่หลวงพ่อวัดปากน้ำฯ สอน มาตั้งแต่บวช คือเมื่อปลายปี ๒๕๒๙ นั่งภาวนา เพียงอาทิตย์เศษ ก็เห็นองค์ธรรมกาย แต่ยังไม่เห็นดวงปฐมมรรค พอได้ธรรมกายเพียง ๒-๓ วัน ก็มองอะไรไม่เห็นอีกเลย เวลานั่งภาวนาก็เข้ากลางไม่ได้ จับได้แต่กว้างๆ และนิมิตก็ต้องเป็นองค์พระ ถ้าเห็นเป็นดวงแล้วจะเข้าไม่ได้เลย แต่ระยะหลังนี้เข้ากลางได้ ประคองนิมิตได้ แต่พอเข้ากลางก็จะเกิดแสงสว่างวูบขึ้นอย่างแรง จิตจะเคลื่อนที่แล้วจะทำใหม่ไม่ได้ ขอได้โปรดแนะนำด้วยครับ?

ตอบ: เรื่องเห็นดวงปฐมมรรคหรือไม่นี้ ไม่เป็นประมาณนะ เพราะว่าในที่สุดละเอียดของดวงธรรมก็เป็นองค์พระ ในกลางองค์พระก็มีดวงธรรม หรือ ณ ศูนย์กลางของกายในกายเหมือนกัน สุดละเอียดของดวงธรรมนั้นอันประกอบด้วยคุณความดีในธาตุในธรรม เป็นดวงศีล สมาธิ ปัญญา วิมุตติ วิมุตติญาณทัสสนะ สุดละเอียดไปก็เป็นกาย ในกายที่ละเอียดยิ่งไปกว่ากายเดิม แปลว่าในกายก็มีดวง ในดวงก็มีกาย นี่เป็นธรรมดา เมื่อเห็นธรรมกายแล้ว โปรดจำไว้ว่าเห็นแล้วต้อง เข้าถึงทุกอย่างต้องเข้าถึง วิธีเข้าถึงนั้น ไม่ว่าจะเห็นดวงธรรมหรือเห็นกายละเอียดกายใดก็ตาม มีอุบายวิธีคือเหลือกตากลับนิดๆ นั้น ก็เพื่อมิให้สายตาเนื้อไปแย่งหน้าที่ตาในในขณะเดียวกันนั้นก็มีธรรมชาติอยู่อย่างหนึ่ง คือใจของคนเรานี้ชอบที่จะฟุ้งซ่านออกข้างนอกตัว ถ้าจะให้เข้าใน เห็น จำ คิด รู้ จะเข้าในได้ แต่พอใจจะเข้าในเมื่อไร ตาจะเหลือกกลับเองเมื่อนั้น นี้เป็นธรรมชาติ แต่เราไม่ได้สังเกตตัวเอง แต่ถ้าใครเคยสังเกตเด็กทารกเวลานอนหลับ ก็จะพบว่าตาของเด็กนั้นจะเหลือกกลับตลอดเวลา และนี่ก็เป็นธรรมชาติที่แปลก ซึ่งหลวงพ่อใหญ่ คือหลวงพ่อวัดปากน้ำ ท่านพบและเข้าใจเลยว่า เวลาที่สัตว์จะเกิด จะดับ จะหลับ จะตื่น เมื่อจิตหยุดนิ่งตรงศูนย์กลางกำเนิดธาตุธรรมเดิม จิตดวงเดิมจะตกศูนย์ จิตดวงใหม่จะเกิดขึ้นมาใหม่ตรงนั้น อาการของสัตว์โลกโดยเฉพาะอย่างยิ่งมนุษย์เรา ตาจะเหลือกกลับ เพราะฉะนั้น อุบายนี้เป็นเรื่องสำคัญ เมื่อเราเหลือกตากลับนิดๆ ใจจะหยุดข้างในได้โดยง่าย จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องฝึกให้ชำนาญ ผู้ที่เจริญวิชชาชั้นสูงนั้น ตาเขาเหลือกกลับตลอดเวลา แต่ต้องไม่ลืมตา คือตาจะพรึมๆ อยู่แล้วนั่นแหละ ใจจะเข้าใจและตกศูนย์อย่างละเอียดด้วย

เพราะฉะนั้นวิธีทำให้ใจสามารถเข้าไปเห็นดวงในดวงกายในกาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์พระหรือธรรมกายได้สนิทดีนั้น ให้เหลือกตากลับนิดๆ แล้วนึกเข้าไปเห็นศูนย์กลางองค์พระ

เรื่องนี้เป็นเรื่องสำคัญ ไม่ใช่มองดูเฉยๆ ถ้ามองดูเฉยๆ มองไปอย่างไรก็ไม่ก้าวหน้า ต้องนึกเข้าไปเห็นและเข้าไปเป็น ถ้าเพียงดวงก็นึกเข้าไปเห็น ณ ภายใน ทิ้งความรู้สึกภายนอกของเรา เข้าไปเห็นภายใน เหมือนกับมีกายอีกกายหนึ่งของเราเข้าไปเห็นข้างใน ทำอย่างนี้จะก้าวหน้าได้ ถ้าเห็นกายแล้วก็ให้ดับหยาบไปหาละเอียด คือ สวมความรู้สึกเข้าไปเป็นกายละเอียดนั้นเลย ทิ้งความรู้สึกอันเนื่องอยู่กับกายเนื้อของเรา กายละเอียดปรากฏขึ้นมาเมื่อไร ก็ดับหยาบไปหาละเอียดเข้าไปเป็นกายละเอียดนั้น แล้วใจก็จะตกศูนย์เอง เพราะว่าใจของกายละเอียดนั้นจะทำหน้าที่เอง โดยวิธีดังนี้ใจของกายละเอียดจะทำหน้าที่เจริญภาวนาต่อ หยุดนิ่งเข้าไปจนถึงดวงศีล สมาธิ ปัญญา วิมุตติ วิมุตติญาณทัสสนะ อันเป็นเจตสิกธรรมที่สุดละเอียดของใจของกายนั้น แล้ว ก็จะถึงธาตุธรรม เห็น จำ คิด รู้ คือ "ใจ" ของอีกกายหนึ่งที่ละเอียดๆ ต่อไปเหมือนกับการถ่ายทอดถึงซึ่งกันและกันเข้าไปจนสุดละเอียด ที่กล่าวมานี้นั้นก็เป็นอุบายวิธีในการเจริญจิตตภาวนาให้ได้ผลดี ซึ่งพอ จะสรุปหลักย่อๆ ได้ ๔ ประการ คือ

๑. เห็นดวงให้เดินดวง คือ นึกเข้าไปเห็นจุดเล็กใสที่ศูนย์กลางดวง ให้ใจหยุดในหยุดกลางของหยุด กลางของกลางดวง ให้เห็นใสละเอียด ไปจนสุดละเอียด

๒. เห็นกายให้เดินกาย คือดับหยาบไปหาละเอียด คือนึกเข้าไปเห็นจุดเล็กใสที่ศูนย์กลางกายละเอียดที่ปรากฏขึ้นใหม่ ให้ใจของกายละเอียดนั้นเจริญภาวนาหยุดในหยุดกลางของหยุด ให้เห็นใสละเอียด ทั้งดวงทั้งกาย ทั้งองค์ฌาน

๓. โดยวิธีเหลือกตากลับนิดๆ (ไม่ต้องลืมตา) ขณะเจริญภาวนา จะป้องกันมิให้สายตาเนื้อไปแย่งงานจิตตภาวนาของตาใน และจะช่วยให้ใจหยุดนิ่งกลางของหยุด ณ ศูนย์กลางกายได้ดี

๔. เข้ากลางทำให้ขาว คือนึกเข้าไปหยุดในหยุดกลางของหยุด ณ ศูนย์กลางดวงหรือธาตุธรรมเห็น จำ คิด รู้ ของกายที่ใสละเอียดที่สุดไว้เสมอ.

เห็นรูปพระทรงเครื่อง จะถือเป็นนิมิตได้หรือไม่

ถาม: ผมมองเห็นรูปนิมิตเป็นรูปพระสีเขียวเข้มจนเกือบดำ ทรงเครื่องคล้ายทรงเครื่องฤดูร้อนอยู่กลางทรงกลม ตอนแรกเห็นทรงกลมสีขาวขุ่น มองนานๆ กลายเป็นแก้วใสติดอยู่นาน จะถือเอาเป็นนิมิต แทนลูกแก้วใสได้หรือไม่?

ตอบ: ได้ ใช้ได้เลย ถ้าเห็นเป็นดวงกลมใส ให้เข้าใจว่าองค์พระอยู่ในดวงกลมนั้น หยุดนิ่งไป กลางดวงกลมใสนั้น หยุดนิ่งถูกส่วนก็จะใสสว่าง ศูนย์กลางขยายออก ประเดี๋ยวองค์พระก็จะปรากฏหรือกายมนุษย์ละเอียดจะปรากฏ เมื่อปรากฏแล้วท่านก็นึกเข้าไปเป็นกายละเอียดใหม่ จะเป็นกายมนุษย์ละเอียดหรือองค์พระก็แล้วแต่ ให้ใจหยุดนิ่งกลางกายมนุษย์ละเอียดหรือองค์พระนั้นให้ใสสว่างหมดทั้งดวงทั้งกาย จะปรากฏขึ้นมาเรื่อยๆ ตามขั้นตอนของเขา แต่บางทีข้ามขั้นตอนได้ ถ้าจิตละเอียดหนักจริงๆ เห็น จำ คิด รู้ ขยายโตเต็มส่วน เต็มธาตุเต็มธรรม แล้วกายธรรมหรือธรรมกายจะปรากฏขึ้นมาข้ามขั้นตอน แทนที่จะต้องผ่านกายมนุษย์ละเอียด ทิพย์ พรหม อรูปพรหม ก็ข้ามขั้นตอนไปได้ ไม่เป็นไร

ที่เห็นนิมิตคล้ายพระทรงเครื่อง คือที่เรียกว่าเป็น "จักรพรรดิ" นั่นเป็นพระภาคผู้เลี้ยง พระพุทธเจ้าเป็นใหญ่ในเรื่อง "ธรรมะ" แต่ จักรพรรดิเป็นใหญ่ในเรื่อง "สมบัติ"

จักรพรรดิมีด้วยกันทั้ง ๓ ฝ่าย ๓ ฝ่ายคืออะไร ธรรมชาติทั้งหมดมีอยู่ ๓ ฝ่าย ฝ่ายอกุศล หรือฝ่ายธรรมดำ หรือฝ่ายมาร หรือฝ่ายบาปอกุศล แล้วแต่จะเรียกกันอย่างไร

ถ้าเป็นการกระทำเขาเรียกว่า "บาปอกุศล" ถ้าเป็นธรรมชาติ ที่ดลจิตดลใจให้คิดผิด รู้ผิด เห็นผิด ทำผิด เป็นบาปอกุศลเขาเรียกว่า "กิเลส" มีวรรณะดำจริงๆ จึงเรียกว่า "ธรรมดำ" แล้วเราเรียกกิเลสว่าเป็นเครื่องกั้นความดี และเมื่อมีอยู่ในสัตว์บุคคลใดกี่มากน้อย และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง มีเทพบุตรชั้นต่ำลงมา ที่ตกอยู่ในอำนาจของธรรมดำ คือกิเลสมากด้วยก็มีชื่อว่า "เทพบุตรมาร" เช่น พวกยักษ์ ซึ่งส่วนมากจะเป็นมิจฉาทิฏฐิ ประพฤติผิดศีล แต่ที่มีส่วนที่เป็นสัมมาทิฏฐิอยู่บ้างก็มี นี้ธาตุธรรม "ภาคดำ" หรือ "ภาคมาร" ผู้ขัดขวางคุณความดี ส่วนภาคกลางๆ ไม่ดีไม่ชั่ว ส่วนธาตุธรรมอีกฝ่ายหนึ่ง เป็น "ภาคขาว" ถ้าเป็นการกระทำที่ชื่อว่ากรรมดีก็เรียกว่า "กุศลกรรม" ถ้าว่าธรรมชาติฝ่ายขาวที่ดลจิตดลใจให้ประพฤติปฏิบัติไปตามพระปิฎก คือดีทางด้านความประพฤติ ชื่อว่า "พระวินัยปิฎก" ดีทางด้านจิตใจสงบ ชื่อว่า "พระสุตตันตปิฎก" ดีทางด้านปัญญา ชื่อว่า "พระอภิธรรมปิฎก"

ธรรมชาติที่ดลจิตดลใจฝ่ายดีให้ประพฤติปฏิบัติไปตามปิฎก ฝ่ายดีนี้ชื่อว่า "บุญ" บุญเป็นธรรมชาติชำระจิตใจให้ผ่องใส จึงชื่อว่า "ธรรมขาว" เป็นฝ่ายที่เมื่อใครปฏิบัติตามแล้ว นำชีวิตตนไปสู่ความสุขความเจริญฝ่ายเดียว มีแต่ดีกับดี ธรรมชาติฝ่ายนี้จึงชื่ออีกอย่างว่า "ฝ่ายพระ"

ส่วนธรรมชาติทั้ง ๓ ฝ่าย หรือ ๓ ภาคนี้ เหมือนหนึ่งว่า คน เล่นเก้าอี้ดนตรี ถ้าฝ่ายมารเขาครองเก้าอี้ ฝ่ายพระก็ต้องถอย พูดอย่างง่ายๆ ในจิตใจของคน ถ้ากิเลสเข้ามาบุญก็ถูกบังหายไป

เพราะฉะนั้น เมื่อกิเลสเข้ามาก็ไม่ทำกันแล้วความดี นี่แหละ ที่ว่า "มารเป็นธรรมชาติที่ขัดขวางคุณความดี" ส่วนความดีหรือบุญกุศล เป็นธรรมชาติที่ชำระกิเลสมาร ทำให้จิตใจผ่องใส ชื่อว่า "บุญ" บุญให้แต่คุณเป็นความสุขความเจริญอย่างเดียว ส่วนบาปอกุศลให้ความทุกข์เดือดร้อนแต่อย่างเดียว

ธรรมที่ว่าเป็นบุญหรือฝ่ายพระ ก็มี "จักรพรรดิ" นี้เป็นภาคผู้เลี้ยงฝ่ายพระ มีประจำอยู่ในกาย จากสุดหยาบไปจนสุดละเอียดถึง พระพุทธเจ้า จากพระพุทธเจ้ายังมีพระในพระที่ละเอียดๆ ต่อๆ ไปอีก ถึงพระพุทธเจ้าต้นธาตุต้นธรรม (Primorial Buddhas) กลางของกลาง พระพระพุทธเจ้าเป็นใหญ่ฝ่าย "ธรรม" แต่มีจักรพรรดิ มีพุทธลักษณะ เหมือนพระทรงเครื่องใสบริสุทธิ์อยู่กลางพระนั้น นี้เป็นใหญ่ฝ่ายสมบัติ คือเมื่อไหร่ที่จักรพรรดิฝ่ายพระมีอำนาจมากก็เลี้ยงธาตุธรรมของ ฝ่ายพระด้วยสมบัติทั้งหลายที่ดีๆ ทั้งปวง ตั้งแต่ปัจจัย ๔ เครื่องอำนวยความสะดวก ให้สุขสมบูรณ์บริบูรณ์ทุกอย่าง แต่เมื่อไหร่ที่จักรพรรดิ ฝ่ายพระ ไม่ว่าจะประจำอยู่ที่ธาตุธรรมใด เช่นประจำอยู่ที่บุคคลใด หรือครอบครัวใด โดยส่วนรวม หรือของกลุ่มชนใดโดยส่วนรวม หรือของประเทศชาติใดโดยส่วนรวม ถ้าเป็นจักรพรรดิที่มีอำนาจน้อย ชื่อว่า "จุลจักรพรรดิ" ความเป็นอยู่ก็ฝืดเคือง สัตว์โลกหรือมนุษย์ หรือกลุ่ม ชนนั้นก็ฝืดเคืองยากจน แต่ถ้าจักรพรรดิมีอำนาจมาก กล้าแข็งมาก เพียงไร ประจำอยู่ในธาตุธรรมของบุคคลใด หรือกลุ่มชนใด ตั้งแต่เล็ก จนใหญ่ ตั้งแต่ครอบครัวไปถึงประเทศชาติ จาก "จุลจักรพรรดิ" เป็น "มหาจักรพรรดิ" ความสุขสมบูรณ์บริบูรณ์ด้วยโภคทรัพย์ก็จะมากขึ้นตามลำดับ ถ้าถึง "บรมจักรพรรดิ" ก็จะสมบูรณ์บริบูรณ์ที่สุด และถ้าว่าเป็นจักรพรรดิของภาคผู้ปกครองภพ ๓ ก็จะเลี้ยงดูกันสุขสบาย หมดทั่วทั้งทวีปทีเดียว

ถ้าว่าเป็นจักรพรรดิของภาคมารหรือธรรมดำก็จะให้แต่โทษ ของดีกลายเป็นโทษ ให้สังเกตดูประเทศที่เจริญด้วยโภคทรัพย์ อย่างประเทศในตะวันออกกลาง หรือที่ไหนๆ แม้แต่ในประเทศสหรัฐอเมริกาหรือในยุโรป หรืออย่างเอธิโอเปียซึ่งแย่มากที่สุดเป็นจุลจักรพรรดิที่ต่ำที่สุด อานุภาพน้อยที่สุด ยากจนเหลือเกิน หรือประเทศอินเดียก็ยากจนมาก ที่รวยก็รวยมาก

เฉพาะบุคคลในตะวันออกกลางมีทรัพยากรมาก ทรัพย์สมบัติมาก แต่ทรัพยากรถูกใช้ไปด้วยอำนาจของฝ่ายมาร หรือธรรมดำ เปลี่ยนแปลงสิ่งที่เป็นธรรมชาติกลางๆ ให้เป็นไปทางด้านลบ หรือด้านทำลายล้างกัน รบราฆ่าฟันกัน เอารัดเอาเปรียบ กบฏคดโกง รุกรานกัน แย่งชิงความเป็นใหญ่กัน ไม่มีความสุข มีแต่รบราฆ่าฟันกัน ประชาชนเป็นทุกข์เดือดร้อนกันทั่ว

จักรพรรดิที่แย่มากที่สุด ก็คือจักรพรรดิที่ประจำหล่อเลี้ยงด้วยผลกรรมชั่วอยู่ในธาตุธรรมของสัตว์นรก เปรต อสุรกาย สัตว์ดิรัจฉาน อย่างเปรตนี่หิวตลอดกาล สัตว์นรกก็รุ่มร้อนได้รับความทุกข์ทรมานตลอด จักรพรรดิของเขาก็เป็น "ภาคดำ" หล่อเลี้ยงผลกรรมให้ได้รับความทุกข์เดือดร้อนไม่รู้จักจบสิ้น อย่างอเวจีมหานรก ไฟนรกเผา ไหม้ร้อนเหลือเกิน ท่านเปรียบเทียบว่า สะเก็ดไฟห่างจากตัวเราเป็นร้อยโยชน์ (๑ โยชน์เท่ากับ ๔๐๐ เส้น - ๑ เส้นเท่ากับ ๒๐ วา) เป็นร้อยๆ โยชน์ เพียงแต่เราเห็นไฟนรกแวบเดียว ตานี้จะเสียเลย ในคัมภีร์บอกไว้ ใส่อะไรลงไปละลายหมด ยิ่งกว่าภูเขาไฟระเบิด สัตว์นรก จริงๆ ไหม้แดงแต่ไม่เป็นขี้เถ้า ไม่ไหม้หมดเป็นเถ้าถ่าน ไม่ตาย เพราะจักรพรรดิภาคผู้เลี้ยงสัตว์นรก ทำให้เป็นไปตามกรรมอย่างนั้น ไม่ตาย ร้องไปเถิดตัวแดงเป็นไฟไหม้เหม็น ผู้ถึงธรรมกายเขาเห็นเสื้อผ้าก็ไม่มีใส่ ตัวก็ถูกจองจำแน่นหนา มีปรากฏในคัมภีร์ด้วย ในคัมภีร์บอกไว้เลยว่า เหล็กหลาวเท่าต้นตาลเสียบทะลุจากกระหม่อมข้างบนลงไปข้างล่าง เสียบทะลุจากข้างหน้าไปข้างหลัง จากซ้ายไปขวา กระดุกกระดิกไม่ได้ ได้แต่ร้องลูกเดียว ในคัมภีร์บอกไว้ เดี๋ยวนี้มีสอนสมัยใหม่ว่านรกสวรรค์ไม่มี ที่แท้มีอยู่จริงตามหลักฐานในคัมภีร์ เพราะตัวผู้สอนไม่รู้ไม่เห็น นึกว่านรกสวรรค์อยู่บนดิน ที่แท้นรกสวรรค์มีจริง ผู้ปฏิบัติถึงธรรมกายที่แก่กล้าเขาเห็น นี่คือเรื่องของจักรพรรดิภาคผู้เลี้ยง

ถ้าสงสัยทำไมจักรพรรดิจึงมี ๓ ภาค ทำไมไม่เลี้ยงดีๆ ทำไมต้องเป็นไปด้วยธรรมะของฝ่ายมารบ้าง หรือฝ่ายบาปอกุศลบ้าง เป็นไปด้วยธรรมของฝ่ายบุญกุศลบ้าง ก็เพราะว่าฝ่ายบุญให้ทำความดี จักรพรรดิก็เก็บเหตุแห่งความดีทางกาย ทางวาจา ทางใจ ส่งถ่ายทอดเข้าสู่เครื่องธาตุเครื่องธรรมปรุงแต่งเป็นผลของกรรมดีส่งย้อนกลับเข้ามาในธาตุธรรมเห็น จำ คิด รู้ ของสัตว์โลกจากสุดละเอียดมาสู่ส่วนสุดหยาบ ซึ่งเจริญเติบโตมาเป็นกาย ใจ จิต วิญญาณ และการดำเนินชีวิตประจำวันให้เป็นไปด้วยความสุขสบาย นั่นจักรพรรดิภาคผู้เลี้ยงเป็นอย่างนั้น จักรพรรดิเป็นไปตามอำนาจของต้นธาตุต้นธรรมของเขานั่นเอง ถ้าต้นธาตุต้นธรรมเป็นฝ่ายบุญเป็นฝ่ายสัมมาทิฏฐิ จักรพรรดิเขาก็เป็นฝ่ายดีให้แต่ความสุข ใครทำดี ธรรมชาติฝ่ายขาวก็เข้าปกครองธาตุธรรมเห็น จำ คิด รู้ ของผู้นั้น เหมือนเล่นเก้าอี้ดนตรี

เมื่อฝ่ายบุญฝ่ายกุศลได้ทำหน้าที่เพราะสัตว์โลกรับธรรมฝ่ายบุญกุศลเข้า ประพฤติปฏิบัติทางกาย วาจา และใจ ฝ่ายมารหรือฝ่ายบาปอกุศลก็ไม่ได้ทำหน้าที่ คือทำหน้าที่ไม่ได้ ถ้าจะพูดภาษาธรรมดา ก็ต้องว่าชิดซ้าย หรือไม่ก็ต้องเด้งออกไป

แต่ถ้าเมื่อไหร่สัตว์โลกขาดสติสัมปชัญญะ เป็นคนประมาท มัวเมาในชีวิต ไม่รู้บาปบุญคุณโทษ เป็นคนโลภ เป็นคนโกรธ เป็นคนหลงตามอำนาจของกิเลสคือธรรมฝ่ายดำหรือฝ่ายมาร ประพฤติปฏิบัติไปตามอำนาจของกิเลสด้วยความคิดผิด รู้ผิด เห็นผิด ทำผิด จักรพรรดิภาคผู้เลี้ยงของเขาอยู่ในท่ามกลางของสัตว์โลกก็ทำหน้าที่เก็บเหตุแห่งบาปอกุศลนั้นทับทวีส่งกลับเข้าไปเป็นอาสวะหมักดองในจิตสันดานด้วย จนถึงอนุสัยกิเลสที่ตกตะกอนนอนเนื่องในจิตสันดาน และเข้าสุดละเอียดไปเข้าเครื่องปรุงธาตุธรรมชื่อว่า "อปุญญาภิสังขาร" ปรุงเป็นผลจากกรรมชั่วที่กระทำไปแล้ว และจักรพรรดิเก็บเหตุส่งกลับไปหล่อเลี้ยงสัตว์โลกนั้นให้ได้รับผลเป็นวิบากเป็นความทุกข์เดือดร้อนไปตามกรรม จักรพรรดิเขาทำเอง จักรพรรดิมีประจำของแต่ละสัตว์หรือแต่ละคนๆ

เพราะฉะนั้นท่านทั้งหลาย ใครรักที่จะได้รับความสุขความสบาย หมดทุกข์ ก็จงปฏิบัติตามธรรมของฝ่ายบุญฝ่ายกุศลว่าให้ละชั่ว ให้ทำความดี ให้ชำระจิตใจให้ใสบริสุทธิ์ ให้เข้าใจให้ศึกษา ให้ปฏิบัติธรรมดีฝ่ายบุญกุศล ดีทางกาย ดีทางวาจา ดีทางใจ ด้วยทานกุศล ศีลกุศล ภาวนากุศล จนกระทั่งสามารถกำจัดมารหรือบาปอกุศล มีกิเลส อวิชชา ตัณหา อุปาทาน เป็นต้น ให้หมดสิ้นไปจากจิตสันดาน ให้ธาตุธรรมเห็น จำ คิด รู้ เป็นที่สถิตอยู่ของจักรพรรดิฝ่ายบุญกุศล หรือเป็นอยู่ด้วยธรรมของฝ่ายบุญกุศลมีทาน ศีล ภาวนา, ละเอียด ขึ้นไปเป็นศีล สมาธิ ปัญญา, ละเอียดขึ้นไปเป็นอธิศีล อธิจิต อธิปัญญา, ละเอียดขึ้นไปเป็นปฐมมรรค มรรคจิต มรรคปัญญา ถึง ธรรมโคตรภู พระโสดา พระสกิทาคา พระอนาคา ธรรมกายพระอรหัต ถึงตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้า นี่ธาตุธรรมฝ่ายบุญกุศล อยู่ในธาตุในธรรม ในเห็น จำ คิด รู้ ของสัตว์โลกนั้น

เพราะฉะนั้น การปฏิบัติธรรมตามแนววิชชาธรรมกายนั้น ให้ สามารถเข้าไปเห็น แล้วจึงรู้ที่พูดทั้งหมดนี้ หลวงพ่อวัดปากน้ำ พระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร) ท่านสอนไว้ ครูบาอาจารย์ท่านสอน และผู้ถึงธรรมกายเขาเห็นตามนี้ นี้เป็นสัจจธรรม สัจจธรรมที่พระพุทธเจ้าตรัสรู้ รวมเบ็ดเสร็จเป็น "ทุกขสัจจะ" "สมุทัยสัจจะ" เหตุแห่งทุกข์คือมารนั่นแหละ มีกิเลสมาร มารคือกิเลส ขันธมาร มารคือความเจ็บไข้ได้ป่วย มัจจุมาร มารคือความตาย เทพบุตรมาร คือเทพบุตรที่มีธาตุธรรมภาคดำมาก เป็นมิจฉาทิฏฐิ

อภิสังขารมาร คือความปรุงแต่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งฝ่ายบาป อกุศลให้ได้รับผลเป็นความทุกข์เดือดร้อนยิ่งๆ ลงไปตามลำดับ ไม่ใช่ยิ่งๆ ขึ้น เช่นว่าไปเกิดเป็นเปรต สัตว์นรก อสุรกาย สัตว์ดิรัจฉาน ด้วย ความโลภ โกรธ หลง เป็นมนุษย์ก็ยังโง่ แล้วยังต้องตายไปเกิดเป็น สัตว์ดิรัจฉาน เป็นสัตว์เดรัจฉานโง่หนักเข้าไปอีก ต่ำๆ ลงไปจนเป็น สัตว์เซลเดียว เหมือนแพลงตัน หรือตัวไรน้ำ มันพัฒนาเลวลงด้วย อำนาจของภาคมารคือไปรับอธรรม ไปประพฤติปฏิบัติทางกาย วาจา และใจ ตามอำนาจของกิเลสมีโลภ โกรธ หลง ตกต่ำลงไปเหมือนก้อนศิลาตกลงไปในบ่อที่ไม่มีก้น คือ

ไม่มีทางกลับดีขึ้นมา หรือมีทางแต่กลับขึ้นมาได้ด้วยยาก ฝ่ายบาปอกุศลจำเพาะกิเลสมาร เมื่อทำมากๆ เข้า เป็น "อาสวะ" หมักดองในจิตสันดาน ทำมากๆ เข้าเป็น "อนุสัยกิเลส" เหล่านี้เรียกว่า "เจตสิกธรรม" คอยเกิดขึ้นพร้อมกับ อกุศลจิต ที่เมื่ออายตนะภายใน มีตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ ไปกระทบกับอายตนะภายนอก ได้แก่ รูป เสียง กลิ่น รส สิ่งสัมผัสทางกาย เป็นต้น แล้วเสวยสุขเวทนาบ้าง ทุกขเวทนาบ้าง สุขเวทนา เช่น นี่ น่ารักน่าใคร่ เป็นเหตุให้เกิดกิเลส ตัณหา อุปาทานขึ้นมาดลจิตดลใจให้ปฏิบัติตามอำนาจของมันจึงเป็นทุกข์ หรือถ้าว่าแทนที่จะเป็นสุขเวทนา ก็เป็นทุกขเวทนา ไม่ชอบใจเกลียดชัง เปิดโอกาสให้กิเลสประเภทโทสะ หรืออิจฉาริษยา หรือมานะทิฏฐิครอบงำจิตใจ ดลจิตดลใจให้ปฏิบัติตามอำนาจของมัน นี้แหละกิเลสที่เป็นเหตุแห่งทุกข์ เป็นภาคมารหรือฝ่ายบาปอกุศล

เพราะฉะนั้น เมื่อเราทราบดังนี้แล้ว เข้าใจดังนี้แล้ว ทำอย่างเดียว เป็นฝ่ายบุญกุศล ง่ายนิดเดียว "ใจหยุด ใจนิ่ง" ตัวเดียวในเบื้องต้น หยุดความชั่วส่วนหยาบ ได้แก่ หยุด-เลิก-ละกายทุจริต วจีทุจริต มโนทุจริต ทำแต่ความดีมีทานกุศล ศีลกุศล ภาวนากุศล เป็นต้น

ทานกุศล ศีลกุศล ภาวนากุศล ทำสำเร็จได้ด้วยกายมนุษย์หยาบ เมื่อทำแล้วสามารถกำจัดกิเลสมารได้ ๓ ประการ คือ อภิชฌา พยาบาท มิจฉาทิฏฐิ กายมนุษย์ละเอียดก็ละเอียดเข้าไป พอถึงกายทิพย์ คุณความดีในระดับทิพย์หรือเทวธรรม มี ศีล สมาธิ ปัญญา และหิริโอตตัปปะ คือความเกรงกลัว และละอาย ต่อบาปอกุศลนั่นเอง กำจัดกิเลสที่ละเอียดยิ่งไปกว่า คือ โลภะ โทสะ โมหะ นี่สำเร็จได้ด้วยกายทิพย์และทิพย์ละเอียด อยู่ในธาตุธรรมนั้น

ถ้าว่าจิตใจละเอียดเข้าไปอีก สะอาดบริสุทธิ์ถึงอธิศีล อธิจิต อธิปัญญา และพรหม-วิหารธรรม คือ เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา ก็สามารถกำจัดกิเลสมารที่ละเอียด คือ โลภะ ปฏิฆะ โมหะ ให้หมดไปได้ นี้เป็นธรรมที่สำเร็จได้ด้วยจิตใจที่เป็นบุญกุศลในระดับ "พรหมธรรม"

แต่ว่าเมื่อถึงอรูปพรหม ต้องกำจัดกิเลสละเอียดยิ่งขึ้นไปอีกคือ ปฏิฆะ กามราคะ อวิชชา นั่นสำเร็จด้วยปฐมมรรค มรรคจิต มรรคปัญญา เมื่อกำจัดได้แล้ว ปรากฏเป็นธรรมชาติที่บริสุทธิ์ล้วน ชื่อว่า "ธรรมกาย" เริ่มตั้งแต่ธรรมกายโคตรภูหยาบ-โคตรภูละเอียด เมื่อพิจารณาสภาวะ-ธรรม สามารถกำจัดกิเลสเครื่องร้อยรัดให้ติดอยู่กับโลกอย่างน้อย ๓ ประการ คือ สักกายทิฏฐิ วิจิกิจฉา สีลัพพตปรามาส ด้วยปฐมมรรค มรรคจิต มรรคปัญญา ในระดับโลกุตตรมรรค โลกุตตรปัญญา ก็ก้าว ล่วงข้ามโคตรปุถุชนเป็นพระอริยบุคคล ตั้งแต่พระโสดาบันบุคคลขึ้นไป

โลกุตตรปัญญา คือเห็นแจ้งในอริยสัจ ๔ อันเป็นไปในญาณ ๓ คือ "สัจจญาณ" รู้ว่าอริยสัจ ๔ แต่ละอย่างมีจริงอย่างไร? "กิจจญาณ" รู้ว่าควรจะทำอย่างไร? และ "กตญาณ" คือเมื่อรู้แจ้งชัดแล้วว่า ทุกข์ กำจัดได้แล้ว สมุทัยละได้แล้ว นิโรธทำให้แจ้งได้แล้ว มรรคทำให้เจริญ

แล้ว กำจัดทั้งสังโยชน์เบื้องต่ำ และสังโยชน์เบื้องสูงได้หมด เป็นสมุจเฉทปหาน ก็บรรลุมรรคผลนิพพานเป็นพระอรหันตขีณาสพ นั่นกำจัดกิเลสมารได้โดยตลอดด้วยอรหัตตมรรคเป็นโลกุตตรมรรค ในระดับอรหัตนั่นแหละ พัฒนาไปจากธรรมกายโคตรภูหยาบ-ละเอียด ธรรมกายพระโสดาหยาบ-ละเอียด ธรรมกายพระสกิทาคามีหยาบ-ละเอียด ธรรมกายพระอนาคามีหยาบ-ละเอียด ถึงธรรมกายอรหัตหยาบ-ละเอียด

พอกำจัดกิเลสหยาบละเอียดได้ ธรรมกายพระอรหัตของท่าน ก็ใสสว่างโพลงอยู่ทุกขณะตื่นโพลงอยู่ทุกเมื่อ นั่นแหละที่ชื่อว่า "พุทโธ" ผู้เบิกบาน ผู้ตื่นแล้ว ที่พูดนี่มิได้หมายความว่าผู้พูดเป็นพระอรหันต์นะ หลวงพ่อฯ ท่านสอนไว้ แนวทางปฏิบัติตามแบบวิชชาธรรมกายก็อยู่ในสติปัฏฐาน ๔ นั่นเอง และให้สามารถรู้แจ้งเห็นแจ้งละเอียดลึกซึ้ง และกว้างขวางเป็นธรรมดาอันเป็นผลแต่การปฏิบัติที่เน้นหนักทั้งสมถะและวิปัสสนากัมมัฏฐานนั้นเอง ให้เกิดอภิญญาและวิชชาธรรมเครื่องดับอวิชชามูลรากฝ่ายเกิด ตามรอยพระบาทพระพุทธองค์นั้นเอง ธรรมของพระพุทธเจ้านั้นมีมากนับประมาณมิได้ ที่ทรงสอนและมีปรากฏในสติปัฏฐานสูตรนั้นเปรียบเหมือนกับใบประดู่ลาย พระพุทธองค์ได้ทรงเปรียบธรรมที่ทรงสอนให้ถึงความหลุดพ้นว่า เหมือนใบประดู่ลาย ๑ กำจากจำนวนใบไม้เต็มหมดทั้งป่าเต็มป่า นับจำนวนมิได้

อาตมาค่อยๆ อธิบายพอเป็นเกร็ดเป็นความเข้าใจ เมื่อพูดถึงจักรพรรดิ มิใช่พระเจ้าจักรพรรดิ (Emperor) มีอำนาจมีกำลังพลถือ อาวุธยุทธภัณฑ์อย่างในทางโลก แต่ "จักรพรรดิ" นี้หมายถึงพระภาคผู้เลี้ยง เป็นใหญ่ฝ่ายสมบัติของพระ ซึ่งคอยให้ความสุขสมบูรณ์บริบูรณ์แก่ผู้กระทำความดี ส่วนภาคมารก็ให้ความทุกข์เดือดร้อน มีประจำอยู่ในธาตุธรรมเห็น จำ คิด รู้ ของสัตว์โลกทุกกาย สุดกายหยาบกายละเอียด แล้วค่อยทำหน้าที่ตามธรรมของแต่ละฝ่ายที่สัตว์โลกประพฤติปฏิบัติตามนั้นเอง

เพราะฉะนั้น อย่าเผลอสติไปเป็นพรรคพวกฝ่ายมาร ตั้งใจปฏิบัติ ละชั่ว ทำดี ทำใจให้ใสเป็นฝ่ายพระ จะได้รับแต่สันติสุข และร่มเย็น ฝ่ายเดียว.

กำหนดจุดกึ่งกลางดวงแก้ว แล้วเห็นเป็นจุดสีดำ หรือสีขาวขอบดำ

ถาม: การกำหนดจุดกึ่งกลางของลูกแก้ว หรือลูกกลมสีขาว ถ้ากำหนดแล้วเห็นเป็นจุดสีดำ หรือจุดสีขาวมีขอบดำ จะเป็นการขัดต่อหลักของอาโลกกสิณหรือไม่?

ตอบ: ถ้าใครนึกให้เห็นลูกแก้วหรือดวงแก้ว หรือดวงขาวแต่ยังไม่ใส แล้วเห็นจุดกึ่งกลางเป็นสีดำ หรือเห็นจุดสีขาวมีขอบสีดำ นี้ท่านเห็นเจตสิกธรรมคือธรรมชาติที่เกิดขึ้นพร้อมกับจิตใจ ของจริงแล้ว ให้เข้าใจไว้ แต่เป็นธรรมชาติของจริงฝ่ายธรรมดำ หรือภาคดำ ที่เรียกว่า "อกุสลาธัมมา" ธาตุธรรมดำนั้น กรณีที่เห็นนี้ เป็นได้ ๒ ประการ คือ

ประการที่ ๑ คือ "อวิชชา" เป็นอวิชชานิวรณ์ ที่ห่อหุ้ม "ดวงรู้" ของเรา ของผู้ที่เห็นน่ะ ไม่ให้ขยายโตขึ้น

ที่เรียกว่า "ใจ" นั้นประกอบด้วยดวงเห็น ดวงจำ ดวงคิด และ ดวงรู้ ซึ่งขยายส่วนหยาบออกมาจากธาตุละเอียดของนามขันธ์ ๔ คือ เวทนาขันธ์ สัญญาขันธ์ สังขารขันธ์ และวิญญาณขันธ์ ที่ตั้งซ้อนกันอยู่เป็นชั้นๆ เข้าไป ณ ภายใน ตรงกลางธาตุละเอียดของรูปขันธ์ ตรงกลางกำเนิดธาตุธรรมเดิม ซึ่งตั้งอยู่ตรงศูนย์กลางเหนือระดับสะดือ ๒ นิ้วมือ

ต้องใช้อุบายกำจัดเสีย คือถ้าเห็นจุดเป็นสีดำ ให้นึกอธิษฐานจิตเป็นอัสนีธาตุกรด ละลายธาตุธรรมนั้นเสีย เสมือนหนึ่งว่าจุดเล็กใส นั้นถูกห่อหุ้มด้วยควันดำ หรือว่าหมอกดำ หรืออะไรสีดำก็แล้วแต่ ที่เราต้องชำระล้างด้วยน้ำใส ล้างด้วยน้ำกรดใส สมมติอย่างนั้น ให้ปรากฏเห็นใสบริสุทธิ์เหมือนเพชรลูกหรือแก้วเจียระไนที่ใสบริสุทธิ์ แล้วจึงจรดใจนิ่งลงไปที่กลางของกลางจุดเล็กใสนั้น นิ่งเฉยๆ อธิษฐาน ให้จุดเล็กใสนั้นขยายออก จะมีจุดเล็กใสขึ้นมาอีก แล้วก็นิ่งไปกลางจุดเล็กใสนั้นขยายออก แล้วจะเห็นดวงใสสว่างปรากฏขึ้น

แต่ถ้ายังเห็นสีดำอยู่อีก ให้อธิษฐานละลายธาตุธรรมดำนั้น จนกว่าจะเห็นใสขึ้นมา บางทีบางท่านอาจจะเห็นเหมือนกับมีน้ำชำระล้างดวงนั้นให้ใสขึ้นๆ ก็มี หรืออาจจะนึกเห็นจุดเล็กใสที่เห็นอยู่ลึกลงไปกว่านั้น แล้วให้กำหนดใจไปหยุดที่จุดเล็กใสนั้น ขยายศูนย์กลางที่ใสออก มลทินคือความดำนั้นก็จะหายไป เรื่องนี้สำคัญมาก ทุกท่านจงจำไว้เชียว

ที่เห็นเป็นสีดำนั้นน่ะ คือธรรมชาติฝ่ายธาตุธรรมดำ เรียกว่า "อกุสลาธัมมา" อันได้แก่ อวิชชา กิเลส ตัณหา เป็นต้น โดยเฉพาะ อย่างยิ่งที่เห็นเป็นสีดำๆ ไม่ดำสนิทนัก หุ้ม "ดวงเห็น"

เป็นปฏิฆานุสัย และที่หุ้ม "ดวงคิด" หรือ "จิต" นั้นเป็นกามราคานุสัย และส่วนอวิชชานิวรณ์ อันเกิดแต่อวิชชานุสัยที่หุ้ม "ดวงรู้" อยู่ ไม่ให้ขยายโตเต็มธาตุเต็มธรรมได้ ก็เพราะเจตสิกธรรม คือธรรมชาติฝ่ายธรรมดำนี้แหละ ที่เกิดขึ้นพร้อมกับจิตใจ เป็นของจริงนะ ไม่ใช่ของปลอม เป็นสมุทัยสัจทีเดียว

ประการที่ ๒ ทีนี้คุณหมอเป็นนายแพทย์ต้องรู้ต่อไปอีก นี้นอกวิชาหมอละ ถ้าเห็นเป็นดวงดำสนิทเหมือนถ่าน ก็ให้พึงรู้เถอะว่า นั่นเป็นโรคภัยไข้เจ็บ ให้รีบกำจัดเสียอีกเช่นกัน แต่ถ้าเห็นเป็นดวงดำ มันเลื่อมต้องรีบแก้ไขกำจัดดวงดำนั้นโดยพลัน ถ้าว่ายังไม่ใสก็ต้องเพียรกำจัดให้ใสทีเดียว ถ้ายังไม่ใส ก็ไม่หยุดละ ต้องทำให้ใสให้ได้ เพราะเป็นตัว "ทุกขสัจจะ" กล่าวคือ

ที่เห็นเป็นสีดำๆ แต่ไม่ดำสนิทนัก หุ้มเห็น จำ คิด รู้ อยู่นั้น คือปฏิฆานุสัย กามราคานุสัย และอวิชชานุสัย เป็นตัว "สมุทัยสัจจะ" แต่ถ้าเห็นเป็นดวงดำสนิทเหมือนถ่าน นั้นเป็น "ดวงเจ็บ" คือ มีหรือกำลังจะมีโรคภัยไข้เจ็บ ให้รีบแก้ไขให้ผ่องใสเสีย

ถ้าเห็นเป็นดวงดำมันเลื่อมเหมือนสีนิลละก้อ นั่นเป็น "ดวงตาย" ถ้าดวงตายมาจรดนานชักระยะหนึ่ง ให้ดวงธรรมของมนุษย์ขาดจากของกายทิพย์แล้ว คนนั้นจะตายทันที นี่คือ "ทุกขสัจจะ" ได้แก่ เกิด แก่ เจ็บ ตาย ตามที่รู้เห็นกันในวิชชาธรรมกาย เกิด แก่ เจ็บ ตาย นั่นแหละตัวทุกขสัจจะเลยทีเดียว

เรื่องนี้สำคัญนัก ที่หลวงพ่อวัดปากน้ำ พระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร) ท่านเจริญภาวนาแก้โรคภัยไข้เจ็บ ก็แก้ที่ธาตุละเอียดของธาตุน้ำ-ดิน-ไฟ-ลม ของผู้ป่วยนั่นเอง ท่านสอนให้ผู้ที่ปฏิบัติถึงธรรมกาย และเจริญวิชชาธรรมกายชั้นสูงได้ ให้น้อมนำเอาธาตุธรรมของผู้ป่วยมาเจริญวิชชาธรรมกายชั้นสูง พิสดารกายผ่านศูนย์กลางธาตุธรรมของผู้นั้น เพื่อชำระธาตุธรรมให้บริสุทธิ์ผ่องใสจากธาตุ ธรรมของภาคดำที่เขาสอดละเอียด "ดวงเจ็บ" และ/หรือ "ดวงตาย" อันเป็นวิบากคือผลของอกุศลกรรม ได้แก่การทำปาณาติบาตแต่อดีต นั้นแหละเข้ามาในธาตุธรรมของคนไข้ให้เจ็บไข้ เมื่อชำระธาตุธรรม ของคนไข้นั้นให้บริสุทธิ์ผ่องใสได้ โรคก็หาย ถ้าทำได้บริสุทธิ์บางส่วน เพราะเป็นกรรมหนัก ก็ผ่อนหนักเป็นเบา คือได้ผลเพียงแต่บรรเทาหรือชั่วคราว

แต่ผู้ทำวิชชาแก้โรคผู้อื่นนี่ก็มีอัตราเสี่ยงอยู่ระดับหนึ่งเหมือนกัน คือถ้าว่าชำระธาตุธรรมของเขาแล้ว ตัวเองไม่ชำระธาตุธรรมของตนเองให้บริสุทธิ์สุดละเอียดแล้ว มีโอกาสติดโรคนั้นด้วย เพราะฉะนั้นอาตมาจะไม่แนะนำให้ใครไปแก้โรคถ้ายังไม่ได้วิชชาชั้นสูง

มีอีกวิธีหนึ่งที่เขาทำวิชชาแก้โรค แทนที่จะเอาธาตุธรรมของ ผู้ป่วยนั้นมาที่ศูนย์กลางตน กลับอธิษฐานตั้งเครื่องธาตุธรรมจากตนไปสู่คนป่วย แล้วให้เครื่องธาตุธรรมนั้นเดินวิชชาให้ใสในธาตุธรรมของผู้นั้น ถ้าทำได้หมดจดก็เป็นอันโรคหาย ถ้าทำได้เท่าไหร่ก็ได้ผลเท่านั้น

เรื่องธาตุละเอียดของสัตว์โลกนี้ จะเล่ารายละเอียดให้ฟังพอเข้าใจว่า ตรงกลางกำเนิดธาตุธรรมเดิม ตรงศูนย์กลางกายเหนือ ระดับสะดือ ๒ นิ้วมือ นั้นเป็นที่ตั้งธาตุละเอียดของขันธ์ ๕ คือธาตุ ละเอียดของ "รูปขันธ์" ประมาณเท่าเมล็ดโพธิ์เมล็ดไทร กลางรูปขันธ์จะมีธาตุละเอียดของ "นามขันธ์ ๔" คือ ธาตุละเอียดของเวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ ซ้อนกันอยู่เป็นชั้นๆ กลางของกลางของกันและกันเข้าไปข้างใน

เฉพาะแต่ธาตุละเอียดของ "รูปขันธ์" ขยายส่วนหยาบออก มาเป็น "ดวงกาย" ที่เรานั่งเจริญภาวนา เมื่อใจหยุดนิ่งแล้วเห็นเป็นดวงใสนั่นแหละ ดวงกายดวงนั้นขยายส่วนหยาบมาจากรูปขันธ์ และภายในดวงกายนั้นยังมีธาตุละเอียดของมหาภูตรูป ๔ คือ ธาตุน้ำ ดิน ไฟ ลม เป็นศูนย์เล็กๆ ๔ ศูนย์ ลอยอยู่ในดวงธรรมนั้น ธาตุละเอียด ของธาตุน้ำอยู่ส่วนหน้า ขวาธาตุดิน หลังธาตุไฟ ซ้ายธาตุลม ตรงกลางอากาศธาตุ กลางอากาศธาตุมีวิญญาณธาตุ

วิญญาณธาตุนั้นซ้อนอยู่กลางของกลางที่สุดของนามขันธ์ ๔ ซึ่งขยายส่วนหยาบออกมาเป็น เห็น จำ คิด รู้ รวมเรียกว่า "ใจ" แต่เฉพาะที่ว่าธาตุละเอียดของมหาภูตรูป ๔ คือ น้ำ ดิน ไฟ ลม นั้น ทำหน้าที่ควบคุมของเหลว ส่วนที่หยาบแข็ง อุณหภูมิ และลมปราณที่ปรนเปรออยู่ในร่างกายให้อยู่ในสภาวะพอเหมาะ แต่ละธาตุต่างทำหน้าที่คนละอย่าง ส่วนอากาศธาตุทำหน้าที่ควบคุม ช่องว่างภายในร่างกายให้อยู่ในสภาวะพอเหมาะ ธาตุทั้งหมดนั่นแหละที่เจริญเติบโตขึ้นมาเป็นธาตุหยาบ คือกายเนื้อนี่แหละ ที่โบราณท่านว่าธาตุแตกน่ะ หมายเอาธาตุละเอียด ณ ภายในแตกคือคุมกันไม่ติดแล้วธาตุข้างนอกจึงแตกคือตาย เพราะ "ทุกขสัจจะ" อยู่ข้างใน เมื่อดวงตายมาจรดตรงกลางหัวต่อ คือระหว่างดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายทิพย์ให้ขาดจากดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายมนุษย์เมื่อไหร่แล้ว เป็นอันได้เรื่องเลย ทีนี้การแก้โรคมีสาเหตุมาจากว่า โดยวิธีวิชชาธรรมกาย เพราะว่า

ธาตุที่ขยายส่วนหยาบออกมาจากธาตุละเอียดของขันธ์ ๕ นี้แหละ ถ้าเห็น จำ คิด รู้ คือ "ใจ" ของผู้ใดที่ส่งใจออกไปข้างนอก ไปยึดไปเกาะอารมณ์ คือ รูป เสียง กลิ่น รส สิ่งสัมผัสทางกายภายนอก เสวยสุขเวทนาบ้าง ทุกขเวทนาบ้าง อทุกขมสุขเวทนาบ้าง เป็นช่องทางให้กิเลส มีโลภะ ราคะ โทสะ โมหะ หรือตัณหาเข้าครอบงำจิตใจ ดลจิตดลใจให้ปฏิบัติตามอำนาจของมันแล้ว กิเลสนี้แหละจะเอิบ อาบ ซึม ซาบ ปน เป็น และสะสมตกตะกอนนอนเนื่องอยู่ในธาตุละเอียดของกายโลกิยะทั้งหมด ทำให้ธาตุละเอียดฝ่ายรูปขันธ์ อันมีธาตุน้ำ ดิน ไฟ ลม อากาศ ไม่สะอาด คือเศร้าหมอง ฝ่ายนามขันธ์ จิตใจก็จะถูกสะสมด้วยกิเลสเป็นอาสวะ เป็นอนุสัยตกตะกอนนอนเนื่องอยู่ในจิตสันดาน เรื่องที่พูดนี่เพียงส่วนเดียว ส่วนละเอียดมีกว่านี้

ส่วนมหาภูตรูป ๔ และอากาศธาตุ ซึ่งเป็นที่ตั้งของธรรม ๓ ฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายบาปอกุศล เรียกว่า "อกุสลาธัมมา" ฝ่ายบุญกุศล เรียกว่า "กุสลาธัมมา" หรือฝ่ายกลางๆ เรียกว่า

"อัพยากตาธัมมา" เมื่อกี้ได้ กล่าวฝ่ายบาปอกุศลว่าเป็นธาตุธรรมภาคดำหรือฝ่ายชั่ว เมื่อปล่อยให้กิเลสดลจิตดลใจให้ประพฤติปฏิบัติตามอำนาจของมันแล้ว ธาตุละเอียดเหล่านั้นจะเศร้าหมองไม่สะอาด เพราะถูกเอิบ อาบ ซึม ซาบ ปน เป็น ด้วยธาตุธรรมภาคดำ เมื่อธาตุละเอียดไม่สะอาดความปรุงแต่งแห่งธาตุละเอียดให้เจริญเติบโตขึ้นมาเป็นกายเนื้อนี้ ก็จะพลอยได้รับผลชื่อว่า "วิบาก" ให้เป็นไปตามกรรมนั้นๆ ๒ ประการคือ กิเลส อวิชชา ตัณหา อุปาทาน เป็นเหตุนำเหตุหนุนให้ทำความชั่วทางกาย ทางวาจา และทางใจ หนักยิ่งขึ้นไปอีก เช่นว่า คนที่มักฆ่าสัตว์ตัดชีวิตจิตใจก็จะเหี้ยมโหดทารุณเพราะกิเลสก็จะสะสมตกตะกอนนอนเนื่องเป็นอาสวะและก็เป็นอนุสัยมีปฏิฆานุสัยเป็นต้น หนาแน่นยิ่งๆ ขึ้นไปอีก นี้ประการหนึ่ง

อีกประการหนึ่ง ทางฝ่ายธาตุที่ทำหน้าที่ควบคุมส่วนที่เป็นน้ำเป็นของหยาบแข็งเป็นอุณหภูมิ และเป็นลมปราณที่ปรนเปรออยู่ในร่างกาย และช่องว่างในร่างกายก็วิปริตแปรปรวนจึงมีโรคภัยไข้เจ็บ เบียดเบียน และถ้าว่ากรรมนั้นหนักถึงเป็นอุปฆาตกรรมก็อายุสั้น อาจจะด้วยอุบัติเหตุหรือภัยพิบัติต่างๆ ตามเวรตามกรรมของกรรมชั่วนั้น สัตว์หรือบุคคลที่ตนไปทำร้ายเบียดเบียนชีวิตของเขา ก็จะผูกเวรด้วยความเจ็บแค้นให้เป็นเวรจากกรรมชั่วนั้นกลับมาสนองตอบตน

เพราะฉะนั้น หลวงพ่อวัดปากน้ำจึงสอนวิธีเจริญวิชชาธรรมกายแก้โรค ด้วยการพิสดารกายตนเอง ชำระธาตุธรรมตนเองให้ใสก่อน แล้วก็ซ้อนธาตุธรรมของผู้นั้น หรือพิสดารเครื่องธาตุเครื่องธรรมของตน ส่งไปแก้ธาตุธรรมของคนไข้ให้ผ่องใสได้ แต่นี้เป็นวิธีการแก้โรคเพียงเบื้องต้น เบื้องกลาง เบื้องสูงต่อไปยังมีอีก เพราะมีเหตุในเหตุไป ถึงต้นๆ เหตุที่จะต้องเก็บหรือชำระสะสางธาตุธรรมให้บริสุทธิ์ยิ่งกว่า นี้ ซึ่งอาตมาจะยังไม่กล่าว ณ ที่นี้

นี่แหละ คือความวิเศษสุดของวิชชาธรรมกาย ที่ให้เข้าไปรู้ไปเห็นทั้ง "ทุกขสัจจะ" และ "สมุทัยสัจจะ" ที่เห็นดำๆ นั้นแหละ จึงให้ชำระเสียโดยพลัน ด้วยว่าเมื่อใครก็ตามแม้ถึงธรรมกายแล้ว อาจจะเห็นธาตุธรรมปรากฏเป็นสีดำ เป็นสีเศร้าหมอง หรือขุ่นมัวก็ให้พึงนึก เข้าไปหยุดนิ่งกลางของกลางจุดเล็กใส ในธาตุธรรมที่ใสละเอียดที่สุด ณ ภายใน ขยายออกแล้วพิสดาร หรือถ้าเห็นเป็นดวงก็หยุดในหยุด กลางของหยุด กลางของกลางๆๆ ดวงในดวงให้ปรากฏใสสว่างขึ้นมาคือหมายความว่าหยุดนิ่งไปกลางของกลางดวงที่ใส ถูกส่วนเข้า ศูนย์กลางจะขยายออก ปรากฏดวงที่ใสใหม่ เราก็หยุดนิ่งไปกลางของกลางดวงที่ใสใหม่ กลางของกลางๆๆ เรื่อยไป จนใสแจ่มสุดละเอียด แล้วกายในกาย ณ ภายใน เริ่มตั้งแต่กายมนุษย์ละเอียดที่ผ่องใส ก็จะปรากฏขึ้นต่อๆ ไปจนถึงธรรมกายที่ผ่องใสสว่างมีรัศมีปรากฏยิ่งๆ ขึ้นไป เราก็ทับทวี ดับหยาบไปหาละเอียดเป็นกายในกายที่ละเอียดๆ ต่อๆ ไป หยุดในหยุดกลางของหยุดให้ใสละเอียดทั้งดวงทั้งกายและองค์ฌาน เป็นอันสบายใจได้ จิตใจก็จะผ่องใส เพราะทั้งมหาภูตรูป ๔ คือ ธาตุน้ำ ดำ ไฟ ลม

และอากาศธาตุ ซึ่งขยายส่วนหยาบมาจากธาตุละเอียดของรูปขันธ์ และเห็น จำ คิด รู้ ที่ขยายส่วนหยาบมาจากธาตุละเอียดของนามขันธ์ ๔ ก็จะผ่องใส ได้สบายทั้งใจและก็สบายทั้งกาย

นี้คือความวิเศษของวิชชาธรรมกาย ซึ่งมีวิธีปฏิบัติภาวนาที่เป็นมหาสติปัฏฐาน ๔ แท้ๆ เพราะจุดมุ่งหมายของสติปัฏฐาน ๔ คือ ให้มีสติพิจารณาเห็นกายในกาย เวทนาในเวทนา จิตในจิต และธรรมในธรรม

ที่ให้เห็นธรรมในธรรมนั้น ที่เห็นธาตุธรรมภาคดำ (อกุสลาธัมมา) ทำให้ขาวให้ผ่องใส จนกระทั่งใสละเอียดมีรัศมีปรากฏถึงกายธรรม เป็นฝ่ายบุญกุศล (กุสลาธัมมา) นี้เป็นวัตถุประสงค์สำคัญของ มหาสติปัฏฐาน ๔ ที่มุ่งให้ปฏิบัติภาวนาเพื่อให้ละหรือกำจัดธรรมดำ เพื่อยังธรรมขาวให้เจริญ พิจารณาไปทั้งหมด กาย เวทนา จิต ธรรม นั้นแหละ เพื่อละกิเลสเหตุแห่งทุกข์ เมื่อกิเลสเกิดขึ้นในใจของเรา ก็ให้รู้ว่ามีกิเลสเกิดขึ้น นั่นคือให้มีสติพิจารณาเห็นจิตในจิต และก็เห็นธรรมในธรรมคือธรรมฝ่ายบาปอกุศล (อกุสลาธัมมา) เห็นแล้วไม่ใช่ ให้เห็นเฉยๆ ต้องให้ชำระธาตุธรรมเห็น จำ คิด รู้ คือ "ใจ" ดับหยาบไปหาละเอียด ไปสู่สุดละเอียด ให้บริสุทธิ์ผ่องใสทั้งกายและใจ นี้เป็นวัตถุประสงค์เพื่อละธรรมดำและเพื่อยังธรรมขาวให้เจริญ ธรรมปฏิบัตินี้จึงเป็นความดีวิเศษอย่างนี้

เพราะฉะนั้นที่คุณหมอเห็นเป็นประสบการณ์จากธรรมชาติที่เป็นจริง พึงชำระธาตุธรรมเห็น จำ คิด รู้ ให้บริสุทธิ์ผ่องใสทุกเมื่อ มีคุณหมอหลายคนนะที่เป็นธรรมกายช่วยคนไข้ได้มากทีเดียว ที่รักษาตามวิชาแพทย์ก็ทำไป ที่ช่วยแก้ไขด้วยวิชชาธรรมกายก็ทำประกอบกันไป

และต้องไม่ลืมว่า ต้องให้คนไข้นั้นแหละเจริญภาวนาตามแบบวิชชาธรรมกายนี้ช่วยตนเองจะได้ผลมาก ทั้งสุขภาพกายและสุขภาพจิต จะดีขึ้นอย่างรวดเร็ว มิฉะนั้นผู้คนก็จะคอยแต่ขอให้ช่วยฝ่ายเดียว ไม่รู้จักปฏิบัติภาวนาช่วยตัวเอง และเห็นมามากต่อมากว่า ถึงวิชชาธรรมกายจะช่วยเขาได้โสดหนึ่ง แต่เมื่อเขาหายแล้วก็จะไม่เห็นคุณค่าของธรรม จะสังเกตได้ว่า ถ้าไม่ใช่ผู้เห็นคุณค่าของธรรมและสนใจปฏิบัติภาวนาธรรมอยู่แล้ว มากต่อมากจะไม่สนใจมาเข้ารับการศึกษา อบรมและปฏิบัติธรรมเพื่อช่วยตนเองเลย เรียกว่า ไม่เดือดร้อนก็ไม่เข้าหาพระ ไม่เห็นโลงก็ยังไม่หลั่งน้ำตา เพราะเอาแต่ประมาทหลงมัวเมาในกามสุข กล่าวคือในรูป เสียง กลิ่น รส สิ่งสัมผัสทางกาย หลงในลาภ ยศ สักการะ สรรเสริญ และโลกิยสุข หาแก่นสารสาระมิได้ เอาเป็นที่พึ่งที่แท้ถาวรก็ไม่ได้ หลงรับใช้มารจนลืมความทุกข์ ความแก่ ความเจ็บ และลืมความตายที่กำลังคืบคลานเข้ามาหาตนอยู่ทุกขณะ โดยที่แม้กระทั่งจะตายก็ยังไม่รู้จัก ไม่ใฝ่หาที่พึ่งอันประเสริฐแท้ๆ แก่ตนเอง น่าสงสารแท้ๆ.

อธิษฐานถ้ามีบารมีพอ ขอให้เห็นดวงแก้ว มิฉะนั้นจะขอหยุดปฏิบัติ ถูกหรือผิด

ถาม: เมื่อตอนแยกกลุ่ม เริ่มปฏิบัติ ผมได้ตั้งจิตอธิษฐานต่อพระเดชพระคุณพระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร) ว่า วันนี้ถ้าผมมีบุญบารมีพอที่จะเข้าถึงรู้วิชชาธรรมกาย ขอให้ผมนึกเห็นดวงแก้วกลมใสในฐานที่ ๗ พร้อมกับนิมิตอื่นๆ อีก ที่เป็นสัมมาทิฏฐิ แต่ถ้าไม่มีบุญบารมีพอ ผมก็จะขอหยุดไว้ก่อน เพื่อตั้งหลักครั้งใหม่ พอเริ่มปฏิบัติไปก็ปรากฏเห็นดวงแก้วกลมใส พร้อมองค์พระที่ใส ในขณะเดียวกัน อาการเช่นนี้เป็นอยู่นานพอสมควร ความรู้สึกที่เกิดขึ้นกับผมปรากฏว่าดีขึ้นเป็นอย่างมาก

ดังนั้นผมจึงเรียนถามท่านว่าในข้อที่ ๑ กระผมอธิษฐานผิดทางหรือไม่?

และข้อที่ ๒ จะให้ผมยึดเอาอะไรเป็นที่ตั้งในการดำเนินต่อไป.

ตอบ: คำอธิษฐานนี้ เสี่ยงไปหน่อย เสี่ยงในข้อที่ว่า ที่ท่านอธิษฐานนี่ ท่านบอกว่า "แต่ถ้าไม่มีบุญบารมีพอ ผมก็จะขอหยุดไว้ก่อน เพื่อตั้งหลักครั้งใหม่"

ตรงนี้เป็นการอธิษฐานที่ไม่ถูกต้อง เหตุที่ไม่ถูกต้องเพราะว่า ถ้าไม่มีบุญบารมีก็ไม่ได้มาเรียนหรอก คือทุกคนมีบุญบารมีด้วยกันทั้งนั้น ที่กระผมจะพูดหมายถึงอย่างนี้ แต่มีมากมีน้อยไม่ใช่ไม่มี คือศูนย์ ไม่ใช่อย่างนั้น มีบุญบารมีด้วยกันทั้งนั้น

แต่ถ้าบุญบารมียังน้อยอยู่ก็ยังไม่เห็น ทีนี้บุญบารมีเป็นอย่างนี้นะ จะเจริญพรให้ทราบ อย่าไปเอาเป็นอารมณ์มากนักในเรื่องของ การอธิษฐาน ไม่อย่างนั้นเสียเปรียบภาคมาร ภาคมารคอยสอดละเอียดหลอกเราแว๊บเดียว เราพลาดไปเลย

บุญบารมีบางท่านอธิษฐานเพียงปกติสาวก ถ้าโดยนัยนั้นก็เหมือนว่า เราจะบำเพ็ญบารมีเพื่อบรรลุมรรคผลนิพพานในระดับมาตรฐานเบื้องต้นน คือระดับปกติสาวก

มาตรฐานเบื้องต้นนั้น เมื่อได้บำเพ็ญบุญกุศลได้เต็มหนึ่งคืบของเจ้าของ จะกลั่นตัวเองเป็นบารมีได้ประมาณเท่าหนึ่งองคุลีมือ

บำเพ็ญบารมีจนเต็มแก่กล้าได้หนึ่งคืบ จึงจะกลั่นตัวเองเป็นอุปบารมี เท่าหนึ่งองคุลีมือ

แล้วก็บำเพ็ญอุปบารมีจนเต็มหนึ่งคืบ จึงจะกลั่นตัวเองเป็นปรมัตถบารมี ประมาณเท่าหนึ่งองคุลีมือ

และถ้าบำเพ็ญปรมัตถบารมีได้เต็มหนึ่งคืบของตัว ครบหมด ทั้ง ๑๐ ประการ (ทานบารมี, ศีลบารมี, เนกขัมมบารมี, ปัญญาบารมี, วิริยบารมี, ขันติบารมี, สัจจบารมี, อธิษฐานบารมี, เมตตาบารมี และ อุเบกขาบารมี) ในภพชาติใด ภพชาตินั้นเมื่อบารมีเต็ม ก็เป็นอันว่า ผู้บำเพ็ญบารมีนั้นมีพลวปัจจัยให้สามารถทำที่สุดแห่งทุกข์ได้ คือหมายความว่าถึงมรรคผลนิพพานได้

เพราะฉะนั้นเรื่องบุญบารมี อย่าเอาไปใช้ในลักษณะพนันหรือท้าทายว่า ถ้าผมไม่มีบุญบารมี ก็หยุดไว้ก่อน อย่างนั้นผิด เพราะอะไร ผิดตรงที่ว่าเราแน่ใจแล้วหรือว่า เรามีบุญบารมีกี่มากน้อย หากว่าเรามีบุญบารมียังไม่พอ ก็ยังไม่เห็น (ดวงธรรม)

แต่เราต้องถามตัวเองก่อนว่าวิธีที่ให้ปฏิบัติอย่างนี้ผิดหรือถูก เราพิจารณาดูเสียก่อนว่าปฏิบัติอย่างนี้ผิดหรือถูก ถ้าถูกแล้ว แม้ยังไม่เห็นก็ตั้งใจปฏิบัติไป สั่งสมบุญกุศลคุณความดีเรื่อยไป หยุดทำไม ถึงเวลาก็ได้เห็นเอง หยุดไปก็ถูกมารหลอก

การอธิษฐานนิดหนึ่ง มารก็หลอกแล้ว เห็นไหมล่ะ

ไปอธิษฐานว่าบุญบารมี คือไม่เห็นก็แปลว่าไม่มีบุญบารมี จะหยุดเสียแล้ว ไปเอาข้อนี้มาเป็นเงื่อนไข

บุญมีนะ แต่ยังน้อยอยู่ หรือว่ามีเหตุปัจจัยอื่นๆ อะไรปิดบังอยู่ เราก็ไม่รู้ ไปตีความว่าเราไม่มีบุญเสียแล้ว จะหยุดปฏิบัติเสียแล้ว เหมือนกับเราจะขุดน้ำในบ่อ พอไปเจอรากไม้หน่อยโอ๊ย! ไปไม่ได้ แล้ว ก็จบกัน

เพราะฉะนั้น เมื่อไปเจอรากไม้ตอไม้หรืออะไร เราก็พยายามขุดตัดออก อีกหน่อยก็ลงไปได้ แต่ต้องค่อยๆ ทำ ไม่ใช่ว่าขุดไปต้องให้ เจอน้ำนะ ถ้าไม่เจอน้ำก็แปลว่าไม่มีน้ำ อย่างนี้ก็เสร็จกัน

เราถามตัวเองก่อนว่าวิธีปฏิบัตินี้ ตามที่สอนไปนี้ผิดหรือถูก ให้คุณหรือให้โทษ ตรงนี้ต่างหาก คือประเด็นที่ควรพิจารณา แต่ที่นี้เผอิญท่านอธิษฐานแล้วท่านเห็นนี่เป็นการดีท่านมีบุญบารมีอยู่แล้ว ไม่ต้องไปอธิษฐานอย่างนั้น เกิดหากว่ามารสอดละเอียดให้ท่านไม่เห็นซะนี่ ทั้งๆ ที่ท่านมีบุญ ผอิญวันนี้มารสอดละเอียดท่านหน่อย เลยยังไม่เห็น ไม่เห็นท่านก็หยุดเสียแล้ว ทั้งๆ ที่ใกล้จะเห็นอยู่แล้ว

หรือว่าเหมือนกับขุดน้ำ มันจวนจะถึงน้ำอยู่แล้ว อะไรมาคั่นหน่อยเดียว บอกว่าถ้าไม่เห็นน้ำ ผมจะหยุดแล้ว ไปเห็นอุปสรรคอะไร ขวางหน่อยก็คิดว่าผมจะหยุดแล้ว เสร็จเลยทั้งๆ ที่เลยไปอีกหน่อยเดียวก็เห็น

นี่แหละให้ระวังเรื่องอธิษฐาน ให้ระวัง! มีคนเคยเป็นแบบนี้มาแล้ว อาตมาบอกแล้วก็ไม่ยอมเชื่อเสียขด้วย

เพราะฉะนั้นเรื่องอธิษฐาน ต้องระวังให้ดี บางทีกลายเป็นการผูกมัดตัวเอง ผูกมัดตัวเองไม่ใช่แต่เพียงอธิษฐาน บางคนว่าฉันต้องรักษาวาจาสัตย์ พูดอะไรออกไปก็ต้องเป็นตามนั้นเสมอไป ถ้าพูดถูก เป็นตามนั้นก็สมควร แต่ถ้าพูดผิดด้วยอารมณ์ บางทีก็มีอารมณ์รัก โกรธ เกลียด ชอบ ชัง หลง กลัว อะไรๆ ก็แล้วแต่ พอเราพูดว่าต่อไปนี้ ฉันจะไม่ยังงั้นละ ฉันจะไม่อย่างงี้ละ หรือว่าต่อไปนี้ฉันจะทำอย่างนั้น ถ้าไม่เป็นอย่างนั้น ฉันก็จะไม่เป็นอย่างนี้

บางทีเราหลงเข้าใจผิดแล้วเลยอธิษฐานหรือพูดพลาดไปผิดๆ ถ้าไม่ระวังให้ดี หรือถ้ารู้ว่าอธิษฐานผิด/พูดผิดแล้วไม่แก้ให้ถูก ก็เสีย ผลอย่างใหญ่หลวงได้

เพราะฉะนั้น การถือสัจจะหรืออธิษฐานนี้ให้จำไว้ว่าเราจงทำในขณะที่เรามีสติสัมปชัญญะดี มีปัญญาแจ้งชัดดีแล้ว ถ้ายังไม่แจ้งชัดพอ ก็อย่าเพิ่งอธิษฐาน อย่าเพิ่งลั่นวาจา ตรงนี้สำคัญ

ถ้าลั่นวาจาแล้ว ภายหลังเรารู้ว่าไม่ถูก ไปพูดเข้าไปแล้ว เลย กลับคำไม่ได้ หรืออย่างเช่นการอธิษฐานนี่

บางท่านอธิษฐานกินเจ (มังสวิรัติ) ตลอดชีวิต บางรายก็ป็นโรคขาดสารอาหารเลยเหี่ยวแห้ง เพราะร่างกายต้องการสิ่งที่มีประโยชน์มาบำรุงพอสมควร แต่ไม่ใช่ว่าต้องรับประทานแต่อาหารที่ดีๆ เกินไป จนเกินเหตุ เราต้อง "โภชเนมัตตัญญุตา" คือรับประทาน แต่พอควร ถ้าอดอาหารจนร่างกายไม่มีกำลัง พระพุทธเจ้าทรงถือว่า เป็น "อัตตกิลมถานุโยค" เป็นการทรมานร่างกายจนเกินเหตุ ไม่ใช่ ทางให้พ้นทุกข์ ไม่ใช่ทางให้เกิดปัญญาที่จะแทงตลอดอริยสัจได้ นี่ต้องระวัง เรื่องนี้สำคัญ

ต้องเจริญพรให้ทราบด้วยว่า บางทีถ้าว่าไปอธิษฐานว่า ถ้าไม่เห็น ไม่ยอมลุก บางทีเราตาย เปล่านะ ผู้ที่อธิษฐานอย่างนี้ได้อย่างที่ หลวงพ่อวัดปากน้ำท่านอธิษฐาน ข้อนี้ดีจริงนะ ไม่ใช่ไม่ดีนะโยม พระพุทธเจ้าก็อธิษฐาน แต่นั่นท่านรู้ตัวท่านแล้ว นี่ที่อาตมาจะพูด ท่านรู้ตัวท่านแล้วว่าบารมีท่านแค่ไหน คือปฏิบัติไปจะรู้ตัว แต่ถ้าท่านผู้ใดรู้ตัวว่าบารมีพอจึงค่อยอธิษฐานเอาเลย! หรือว่ารู้ว่าสิ่งนี้ถูกต้องแน่ เราจะทำอย่างนี้หรือจะไม่ทำอย่างนี้ ให้แน่นอนลงไปอย่างนั้นได้ แต่ถ้าเป็นไปด้วยอารมณ์เป็นไปด้วยกิเลสเป็นเหตุนำเหตุหนุนให้พูดหรืออธิษฐานขณะมีความรัก โกรธ เกลียด ชอบ ชัง หลงอยู่ กลัวอยู่ อย่างนี้เป็นต้น ไปพูดตั้งสัตยาธิษฐานด้วยอาการอย่างนั้นละก้อ เสร็จเลย จะกลับคำก็ไม่ได้ กลับคำก็ถือว่าเสียสัจจะ นี่ไปยึดผิดๆ อย่างนั้น

จะบอกโยมด้วย อาตมานี่ถ้าว่าจะตั้งใจทำอะไร ตั้งใจทำให้สำเร็จจริง แต่ถ้าเห็นมีอุปสรรค มีปัญหา หรือเห็นว่านี่เรามาผิดทางแล้ว เห็นว่าควรจะปรับปรุงแก้ไขก็แก้ไข ไม่ใช่ว่าฉันตั้งสัตยาธิษฐานไว้แล้วว่าฉันจะเดินไปทางนี้ บางคนเดินไปแล้วจะชนเสาหัวก็โขกเสาอยู่นั่น แต่อาตมาไม่ยอมชนเสาละ อาตมาหลีกนะ แต่ไม่ใช่ถือว่าเสียสัจจะ เพราะวัตถุประสงค์ของอาตมาอยู่ที่ว่าจะไปให้ถึงจุดโน้น ไม่ใช่ว่าจะต้องเดินไปทางนี้ แม้จะตรงเสาก็ให้ชนเสาเพื่อไปถึงจุดโน้น ก็ย่อมไม่ถึง เพราะเสาไม่หลีกให้เรา เราก็ไปถึงจุดโน้นไม่ได้ เพราะฉะนั้นเมื่ออาตมามีวัตถุประสงค์จะเดินให้ไปถึงจุดตรงโน้น แม้เมื่อไปทางนั้นจะชนเสา ก็หลีกได้ ขอให้ไปถึงจุดที่ต้องการก็แล้วกัน

การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเล็กๆ น้อยๆ ให้ถูกต้องตรงตามหลักการ เพื่อให้ถึงจุดหมายปลายทางที่ประสงค์ ไม่ใช่เป็นการเสียสัจจะ เพราะจุดประสงค์เรามุ่งที่จะถึงจุดตรงโน้น เข้าใจไหม

เพราะฉะนั้น จะอธิษฐานอะไรต้องให้รอบครอบ โดยเหตุนี้ อาตมาจึงนำอธิษฐานเป็นคำกลางๆ แม้แต่การทำบุญกุศลก็จะนำอธิษฐานเพื่อไปมรรคผลนิพพาน เป็นคำกลางๆ และถูกต้องแน่นอนดี อธิษฐานเพื่อถึงมรรคผลนิพพาน ฝ่ายสัมมาทิฏฐิ

ทีนี้มีคนถามเหมือนกันว่า "มรรคผลนิพพาน ฝ่ายมิจฉาทิฏฐิ มีไหม? หลวงพ่อ (อาตมา) จึงได้กล่าวอธิษฐานอย่างนี้"

มีได้ด้วยความหลงเข้าใจผิดคิดว่าที่ตนเองเคยเรียนรู้มา(ผิดๆ) ว่านั่นเป็นมรรคผลนิพพานจริงๆ แต่นั่นเป็นมิจฉาทิฏฐิ อย่างนี้ก็มี

เพราะฉะนั้นนี่แหละที่อาตมาบอกว่า นิพพานมิจฉาทิฏฐิของคนที่สอนสืบต่อๆ กันมาก็มีอยู่

อาจมีคนค้านว่านิพพานต้องของจริงอย่างเดียวสิ บางครั้งคนเกิดมาในยุคในสมัย หรือในครอบครัว หรือในสังคมที่เป็นมิจฉาทิฏฐิ พูดเรื่องนิพพาน เราก็เห็นดีด้วย เราก็เลยตามดุ่ยเลย อย่าลืมว่ามิใช่ว่า สัตว์โลกทุกผู้ทุกนาม ทุกชาติ ทุกศาสนา จะรู้เรื่องนิพพานแจ่มแจ้งดีแล้ว แท้ที่จริงผู้รู้จริงก็มีแต่พระพุทธเจ้า พระอรหันตเจ้า และพระอริยเจ้า ในพระธรรมวินัยนี้ คือในพระพุทธ-ศาสนานี้เท่านั้น

แต่สัตว์โลกทั้งหลายมีความต้องการตามคุณสมบัติพระนิพพาน ที่จริงแท้ๆ นั่นแหละคือไม่อยากมีทุกข์ ไม่อยากแก่ เจ็บ ตาย อยากจะมีแต่ความสุขอันถาวรนิตย์นิรันดร์

มีใครอยากจะตายมั่ง มีมั้ย? อยากจะเที่ยงกันทุกคน

ใครอยากได้รับความทุกข์บ้าง มีไหม? ก็ต้องการความสุขด้วยกันทุกคน ต้องการความเที่ยง เป็นสุข และต้องการยั่งยืน คือไม่รู้จักตาย ไม่ว่าสัตว์ดิรัจฉาน ไม่ว่ามนุษย์ ไม่ว่าเทวดา พรหม อรูปพรหม ล้วน ต้องการคุณลักษณะของพระนิพพานแท้ๆ อย่างนี้ทั้งนั้น แต่ว่าไม่รู้จักพระนิพพานของจริงในพระพุทธศาสนา ทีนี้ก็แล้วแต่ใครจะพูด จะ แนะนำสั่งสอนอะไรไปผิดๆ ถูกๆ

นี่แหละ "นิพพานมิจฉาทิฏฐิ" คือไม่รู้จัก พระนิพพานที่แท้จริง

ที่อาตมาให้อธิษฐานแต่ละคำนั้นมีความหมายทั้งหมด ไม่ใช่ ว่าพอดีพอร้าย ไม่ใช่ธรรมดา ไม่ใช่สักแต่พูด เข้าใจหรือยัง? อาตมาจึงให้เน้นตรงนั้นตรงนี้ อย่างนั้นอย่างนี้ โปรดเข้าใจนะ

ผู้ถามมานี่ ก็เลยขอสรุปให้ฟังว่า ถ้ามั่นใจว่าเรามีบุญบารมีพอ ก็อธิษฐานเช่นนั้นได้ แบบพระพุทธเจ้า แต่ถ้าไม่มั่นใจก็ไม่ต้องอธิษฐานอย่างนั้นหรอก อธิษฐานอย่างที่หลวงพ่อท่านสอนให้อธิษฐานนั่นแหละ นี้แหละปลอดภัยที่สุด อธิษฐานตามนั้นแหละว่า **"ขอบารมีทั้งหลายเหล่านั้นจงมาบังเกิดในจักขุทวาร โสตทวาร ฆานทวาร ชิวหาทวาร กายทวาร มโนทวาร"** คืออย่างไร ก็คือมาเป็นตัวเรานั่นแหละ พูดกันง่ายๆ ขอบุญบารมีทั้งหลายเหล่านั้นมาเป็นตัวเรา บุญบารมีที่บริสุทธิ์ผ่องใสจะมาเป็นตัวเราคือกายเนื้อนี้ได้อย่างไร เป็นไม่ได้ มาเป็นธรรมกายละก้อได้ เข้าใจไหม?

คำอธิษฐานของหลวงพ่อเป็นอย่างนี้ ทีนี้อาตมาก็เลยคิดว่า อาจจะมีโยมที่อาจจะไม่ค่อยรู้ความหมาย อาจจะมีพระไม่ค่อยรู้ เณรไม่ค่อยรู้ ก็เลยบอกให้ละเอียดลงไปหน่อยว่า "จงมาช่วยประคับประคองใจให้หยุดให้นิ่ง" เพราะถ้าใจไม่หยุด ไม่นิ่งๆ ก็ไม่ถึงพระ ใจต้องหยุดต้องนิ่งจึงถึงพระ คือต้องกำจัดกิเลสนิวรณ์ก่อน

ทีนี้วิธีการปฏิบัติภาวนาให้ใจสงบ ให้หยุดให้นิ่งอย่างนี้ ผิดหรือถูกล่ะ เมื่อรู้ว่าถูกแล้วก็ไม่ต้องไปคิดมาก เดินหน้าอย่างเดียว ลุยอย่างเดียว ลุยไปจนตาย แล้วก็ได้เห็นเองเป็นเองเท่านั้นแหละ

เราพิจารณาดูว่าทางปฏิบัตินั้นถูกมั้ย ถ้าถูกแล้วก็ทำไปเลย แต่ถ้าเมื่อไหร่เราเห็นว่าทางนี้ไม่ถูก ถ้าไม่ถูกก็เปลี่ยนหรือปรับปรุงให้มันถูก ก็เท่านี้แหละ

นี่นะ อาตมาใช้อย่างนี้ เพราะฉะนั้นหลวงพ่อวัดปากน้ำท่าน จึงสอนว่า "ประกอบเหตุสังเกตผล ทนเอาเถิด ประเสริฐนัก ประกอบ ในเหตุ สังเกตในผล ทนเอาเถิด ประเสริฐดีนัก" ก็คือว่าปฏิบัติไปก็ พิจารณาดูเหตุดูผลไป คอยประคับประคองใจของเราให้ถูกทางว่า ทำแล้วได้ผลไหม อย่างนี้ๆๆ ถ้าไม่ได้ผลเป็นเพราะเราไม่ถูกต้องตรงไหน เราก็ปรับตรงนั้นซะ

จุดหมายปลายทางก็ต้องการให้ใจหยุด จะให้ใจหยุดตรงไหน ก็ให้หยุดตรงกลางกำเนิดธาตุธรรมเดิม หยุดแล้วได้อะไรตรงนั้น หยุดแล้วถึงดวงธรรมที่ทำให้เป็นกาย

ถ้ามีคนถามว่านั่นนิมิตนี่ บอกเขาไปว่าคุณรู้จริงหรือเปล่า นิมิตเป็นอย่างไร?

ถ้าเขาว่านั่นปฏิภาคนิมิตยังไงล่ะ เห็นเป็นดวงใสเหมือนกัน ก็บอกเขาไปว่า "ใช่" แต่ปฏิภาคนิมิตมันเห็นดวงใสก็ใช่น่ะซิ ก็เท่านั้นแหละ

แต่นี่เมื่อเห็นดวงใสตรงนี้ ตรงกลางกำเนิดธาตุธรรมเดิมนั้น "ใจ" คือ เห็น จำ คิด รู้ (ที่ขยายส่วนหยาบออกมาจากธาตุละเอียดของนามขันธ์ ๔ คือ เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ) หยุดตรงกลาง กำเนิดธาตุธรรมเดิม เมื่อใจหยุดตรงนั้นถูกส่วนเข้า ศูนย์กลางนั้นก็ขยายว่างออกไป เราจะสังเกตเห็นหรือไม่เห็นก็แล้วแต่ แต่ศูนย์กลางตรงนั้นขยายว่างออกไป ขยายออกแล้ว แวบเดียวที่เรารู้สึกหวิวนิดหนึ่งนั่นแหละ ก่อนที่เราจะเห็นดวงใสดวงใหม่ พอขยายออก จิตดวงเดิมตกศูนย์ ไปยังศูนย์กลางกายฐานที่ ๖ จิตดวงเดิมนั่นละปฏิภาคนิมิต นั่นไปแล้ว แล้วก็ปรุงเป็นจิตดวงใหม่ตั้งอยู่กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายใหม่ ลอยเด่นขึ้นมาใสแจ่มตรงศูนย์กลางกายฐานที่ ๗ อีก ที่เห็นใสแจ่มลอยเด่น มานี้ไม่ใช่ปฏิภาคนิมิต ดวงใหม่แล้ว แต่เป็นดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายดวงใหม่ มีใจตั้งอยู่ตรงกลางนั้นใสแจ่มขึ้นมา และมีความแตกต่างจากดวงใสที่เป็นปฏิภาคนิมิตดวงเดิม กล่าวคือ ดวงใสดวงใหม่จะปรากฏธาตุละเอียดของมหาภูตรูป ๔ (คือธาตุน้ำ ดิน ไฟ ลม) ไม่ใช่เห็นดวงเฉยๆ แต่ยังมีธาตุละเอียดข้างในอีกคือ ธาตุน้ำ ดิน ไฟ ลม ตรงกลางเป็นอากาศธาตุ (เป็นที่ ๕) ตรงกลางอากาศธาตุ มี "วิญญาณธาตุ" ซึ่งเป็นจุดศูนย์กลางของนามขันธ์ ๔ (เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ) หลวงพ่อถึงบอกว่า "ถ้าธาตุทั้ง ๖ ไม่ประชุมกัน ปฐมมรรคก็ไม่เกิด"

เพราะฉะนั้น ที่เราเห็นคือ "ดวงปฐมมรรค" หนทางเบื้องต้น ไปสู่มรรคผลนิพพาน หรือ "ดวงธรรมที่ทำให้เป็นกาย" หรือ "ดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน" เพราะเราสามารถจะเข้าถึงและรู้-เห็น กายในกาย เวทนาในเวทนา จิตในจิต และธรรมในธรรม จากสุดหยาบไปสุดละเอียดได้ตรงนั้นเอง จึงชื่อว่าดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน

เพราะฉะนั้น คำพูดของหลวงพ่อ ธรรมะของหลวงพ่อลึกซึ้งอย่างนี้

ทีนี้ เมื่อเราเข้าใจอย่างนี้แล้ว ก็พิจารณาดูซิว่า วิธีของท่านผิดหรือถูกล่ะ เราพิจารณาเห็นกายในกาย และก็พิจารณาเห็นใจในใจ ได้แก่เวทนา จิต และก็เห็นธรรมในธรรม คือว่าเมื่อใจหยุดนิ่ง จิตไม่สังขาร (ไม่ปรุงแต่ง) ก็เป็นกุศลธรรม เป็นบุญผ่องใส และค่อยๆ แก่กล้าไปจนกระทั่งถึงเป็นบารมี อุปบารมี ปรมัตถบารมี ละเอียดเข้าไปสุดละเอียดจาก "มนุษยธรรม" ถึง "เทวธรรม" "พรหมธรรม" และถึง "พุทธธรรม" คือธรรมกาย ณ ที่สุดละเอียดของธรรมกาย ก็คือ อายตนะ-นิพพาน ได้รู้เห็นไปตลอดอย่างนี้ เป็นขั้นเป็นตอนอย่างนี้ ผิดหรือถูกล่ะ เมื่อเราได้พิจารณาโดยแยบคายรู้ว่าถูกทางแล้ว ก็จงเพียรปฏิบัติไป เดินหน้าลูกเดียว แต่ถ้าเราพิจารณาเห็นว่าทางไม่ถูก หรอก เอ้า! ไม่ถูกก็ไม่ถูก ไม่ว่ากัน

เพราะฉะนั้น ข้อนี้ไม่ต้องอธิษฐานอย่างนั้น แต่ถ้ามั่นใจว่าบุญ บารมีของเรามีพอ เอาละ! อธิษฐานได้แบบพระพุทธเจ้า หลวงพ่อท่านก็อธิษฐานนะ อธิษฐานอย่างที่ท่านว่าเมื่อกี้นี้ ก็แสดงว่าท่านมีบุญ ท่านถึงได้เห็น ได้เห็นเพียงแวบหนึ่ง นี่หลวงพ่อวัดปากน้ำท่านว่า เห็นเพียงแวบหนึ่ง

ก็ใจหยุดเพียงแวบหนึ่ง "เท่าช้างกระดิกหู" ช้างกระดิกหูเป็นอย่างไร เพียงกระพริบตาเดียวเท่านั้นแหละ หรือว่า "เท่า งูแลบลิ้น" แวบเดียวเท่านั้น นั่นบุญใหญ่กุศลใหญ่ ยิ่งกว่าการสร้างโบสถ์วิหาร การเปรียญเสียอีก เพราะเป็นทางมรรคผลนิพพาน คือได้ สัมผัส ได้ลิ้มรส ได้รู้ว่า "นิพพาน" บริสุทธิ์ผ่องใส คือใจที่บริสุทธิ์ผ่องใส ได้สัมผัสธรรมที่ละเอียดสุขุมลุ่มลึกอย่างนี้ ทางนี้แหละเป็นมัชฌิมาปฏิปทา เป็นทางสายกลางโดยทางปฏิบัติ ไม่ใช่ปริยัติ ศีล สมาธิ ปัญญา วิมุตติ วิมุตติญาณทัสสนะ ก็อยู่ที่นี่ อยู่ตรงกลางของกลางกำเนิดธาตุธรรมเดิมนี้ อริยมรรคมีองค์ ๘ ก็อยู่ที่นี่ ไม่ได้อยู่ที่ไหน ไม่ได้อยู่ที่ห้องสมุด ไม่ได้อยู่ที่คัมภีร์ แต่อยู่ตรงที่ใจหยุดใจนิ่งตรงกลางของกลางดวง ธรรมที่ทำให้เป็นกาย หรือปฐมมรรคนี้

เพราะฉะนั้น พระพุทธรูป พระประธานบนศาลาเอนกประสงค์นี้ นี่เป็นพระปางปฐมเทศนา ซึ่งมีปริศนาธรรมอยู่ เห็นไหมล่ะ นิ้วชี้ซ้ายนี่ ชี้ที่ศูนย์กลางกายฐานที่ ๗ นี้บอกตำแหน่งดวงธรรมที่ทำให้เป็นกาย เป็นปางปฐมเทศนาที่พระพุทธเจ้ากำลังโปรดปัญจวัคคีย์ ที่ทรงอุทานว่า "โกญฑัญญะเห็นแล้วหนอ อัญญาสิ วะตะ โภ โกณฑัญโญ" ที่เราสวดธรรมจักร ขอเข้าใจนะ เห็นดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายซึ่งมีอาการเกิดดับๆ หลวงพี่สมุห์ ท่านก็เห็นนะ ลองพิจารณาตามที่ได้เล่าให้ฟังนี้ดูก็แล้วกัน

คำถามที่ท่านถามมานี้ก็พิจารณาเอาเองก็แล้วกันว่าสมควรจะ ปฏิบัติ (อธิษฐาน) อย่างไร คงจะไม่ต้องไปชี้ว่าต้องทำอย่างนั้น ต้องเป็นอย่างนี้ แต่ขอให้พิจารณาเอาเองว่า เมื่อใดสมควรจะปฏิบัติ คือจะอธิษฐานอย่างไรจึงจะเหมาะสมแก่บุญบารมีของตนๆ ก็ดำเนินไปตามนั้น.

ประวัติย่อ พระราชญาณวิสิฐ

สถานะปัจจุบัน

ชื่อ **พระราชญาณวิสิฐ** วิ. (เสริมชัย ชยมงฺคโล - นามสกุล พลพัฒนาฤทธิ์)

อายุ **๘๐ ปี พรรษา ๒๓** (เกิดวันที่ ๖ เดือน มีนาคม พ.ศ.๒๔๗๒)

วิทยฐานะ น.ธ. เอก, ป.ธ.๖

พ.ศ.๒๕๐๘ (๙ ธ.ค.) **รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต** (เกียรตินิยม "ดี")
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

พ.ศ.๒๕๕๐ (๑๘ พ.ค.) **พุทธศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต** (กิตติมศักดิ์)
สาขาการจัดการเชิงพุทธ
มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย

พ.ศ.๒๕๑๒ Cert. in Public Opinion Survey Research, Institute of Social Research, the University of Michigan Ann Arbor, สหรัฐอเมริกา.

บรรพชาอุปสมบท

๖ มีนาคม พ.ศ.๒๕๒๙ **ณ พัทธสีมาวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ กรุงเทพฯ** โดยมี

- เจ้าประคุณ **สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์** (ฟื้น ชุตินฺธรมหาเถร ป.ธ.๙) อดีตกรรมการมหาเถรสมาคม/อธิบดีสงฆ์ วัดสามพระยา เป็น **พระอุปัชฌาย์**
- เจ้าประคุณ **สมเด็จพระพุฒาจารย์** (เกี่ยว อุปเสณมหาเถร ป.ธ.๙ เมื่อครั้งดำรงสมณศักดิ์เป็นที่ พระพรหมคุณาภรณ์) ประธานคณะผู้ปฏิบัติหน้าที่ สมเด็จพระสังฆราช กรรมการมหาเถรสมาคม เจ้าคณะใหญ่หนตะวันออก อธิบดีสงฆ์ วัดสระเกศราชวรมหาวิหาร เป็น **พระกรรมวาจาจารย์**
- เจ้าประคุณ **สมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์** (ช่วง วรปุญฺญมหาเถร ป.ธ.๙ เมื่อครั้งดำรงสมณศักดิ์เป็นที่ พระธรรมธีรราชมหามุนี) กรรมการมหาเถรสมาคม เจ้าคณะใหญ่หนเหนือ อธิบดีสงฆ์ วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ เป็น**พระอนุสาวนาจารย์**

พระวิปัสสนาจารย์ พระราชพรหมเถร (วีระ คณุตฺตมมหาเถร) รองเจ้าอาวาสและพระอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิปัสสนาธุระ วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ กทม.

ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง

พ.ศ.๒๕๓๔ (๙ กรกฎาคม)	เจ้าอาวาส วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม ตำบลแพงพวย อ.ดำเนินสะดวก จ.ราชบุรี ๗๐๑๓๐
พ.ศ.๒๕๓๙ (๓๑ มกราคม)	พระอุปัชฌาย์ (สามัญ)
พ.ศ.๒๕๔๒ (๒๐ ตุลาคม)	ผู้จัดการโรงเรียนพระปริยัติธรรม(แผนกบาลี) ประจำจังหวัดราชบุรี (แห่งที่ ๒) โดยมติมหาเถรสมาคม
	รองประธานคณะกรรมการอบรมบาลี ก่อนสอบสนามหลวงของคณะสงฆ์ภาค ๑๕
พ.ศ.๒๕๔๔ (๓๐ มกราคม)	เจ้าสำนักและอาจารย์ใหญ่ สำนักปฏิบัติธรรม ประจำจังหวัดราชบุรี (แห่งที่๑) โดยมหาเถรสมาคม
พ.ศ.๒๕๔๙ (พฤษภาคม)	รองประธาน คณะกรรมการบริหาร หน่วยวิทยบริการ คณะสังคมศาสตร์ มจร. ณ วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม
(April 19th 2006)	Director, Wat Luang Phor Sodh Buddhist Meditation Institute, an Affiliated Institution of the World Buddhist University.
พ.ศ.๒๕๔๙ (๓๑ ตุลาคม)	ประธานคณะอนุกรรมการดำเนินงาน หน่วยวิทยบริการ คณะสังคมศาสตร์ มจร. ณ วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม
พ.ศ.๒๕๔๙ (๑๗ พฤศจิกายน)	รองประธานคณะกรรมการบริหาร หลักสูตรประกาศนียบัตร การบริหารกิจการคณะสงฆ์ (ป.บส.) หน่วยวิทยบริการ คณะสังคมศาสตร์ มจร. ณ วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม
พ.ศ.๒๕๕๐	ประธานสหภูมิชาวบุรีรัมย์
พ.ศ.๒๕๕๑	รองประธานคณะกรรมการบริหารครูสอนศีลธรรม ในโรงเรียนของคณะสงฆ์ภาค ๑๕
พ.ศ.๒๕๕๑ (๒๔ เมษายน)	ประธานคณะกรรมการบริหาร ศูนย์ประสานงาน สำนักปฏิบัติธรรมประจำจังหวัดแห่งประเทศไทย (ศปท.)

ตำแหน่ง/หน้าที่กิจการ ก่อนอุปสมบท

(ลาออกจากราชการรัฐบาลสหรัฐ เมื่อวันที่ ๓๑ มกราคม พ.ศ.๒๕๒๙)

- เป็น**พนักงานท้องถิ่น ของรัฐบาลสหรัฐอเมริกา** ในตำแหน่ง **Research Specialist, U.S.** Information Office, American Embassy กรุงเทพฯ
- เป็น**กรรมการอำนวยการ**และ**อาจารย์ใหญ่** (ฝ่ายวิปัสสนา) สถาบัน/มูลนิธิ พุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย
- เป็น**ผู้บรรยายสาขาวิชาระเบียบวิธีการวิจัย** แก่นักศึกษาชั้นปริญญาตรี มหาวิทยาลัยกรุงเทพฯ คณะวารสารศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และแก่นักศึกษาชั้นปริญญาโท **สาขาวิชาการวิจัย** และประเมินผลสื่อสารมวลชน คณะวารสารศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์